

Scénář k rozhlasové reportáži s paní Janou Voborníkovou

Průvodní slovo čtou: Hana Oubrechtová, Adéla Slaměnková, Adriana Voborníková

Paní Jana Voborníková prožívala dětství v padesátých a šedesátých letech. Tehdy ji hodně ovlivnil její dědeček Josef Bělina. U něj malá Jana nacházela odpovědi na své otázky a objevovala kouzlo pohádek, které má dodnes ráda. Byl to člověk sečtělý, vzdělaný, pracovitý a velmi ochotný. A hlavně člověk s bohatými životními zkušenostmi.

Na začátku první světové války musel Josef Bělina v sedmnácti letech narukovat do rakouské armády. Z ní ale přeběhl k Rusům. Později byl převelen jako ženista k legiím do Francie, odkud si odnesl zranění a mrazivé zážitky.

„To byla spousta roztrhanejch lidí, mrtvejch, koníků. To bylo všechno rozrytý těma granátama. A prostě v zákopu, to si nedovedete představit. Tam stojí člověk v bahně, ve vodě. Nemůže na záchod, nemůže nic. Špinavej, promrzlej, hladovej. Jde mu o to, aby přežil. Ty hrůzy nechtěl líčit, říkal sám na to: ‚Kdyby člověk moh’ zapomenout, tak by to pro něj bylo lehčí.‘“

V bitvě u Verdunu byl blízko smrti.

„A ten jeho kamarád jezdil na koni a Němci pustili na Francouze, že jo, na ně plyn. No a děda už jako by se bejval z toho nedostal a ten kamarád ho hledal. No a s tím koníkem zahlídl ho nějak, prostě ho našel. Tak s tím koníkem přihopsal a chyt dědu, šáh’ po něm, chyt’ ho za ruku a přišláp’ mu ji do třmenu, aby ho vytáh’. A vytáh’ ho prostě z toho zamořenýho, no a pak jako se o něj postaral.“

Vzpomínky a skutky z války symbolizovala dědečkova legionářská uniforma. Jeho žena ji schovávala v tajné skrýši ve skříni, a to i v době druhé světové války, kdy tak riskovala svůj život.

Přes otřesné zážitky z první světové války se Josef Bělina přihlásil k odboji i v druhé světové. Dobrovolně nastoupil do války jako tlumočník i jeho syn Luděk, a to i přes zranění nohy.

Svou odvahu a lidskost prokázal pan Bělina i při záchraně podřízeného vojína.

„Oni se museli naučit taky plavat. Ti hoši, ti mladí, jako ženisti. A jeden kluk neuměl. A nějak se za to styděl, prostě nechtěl to říct, neuměl plavat. A tak jim nařídili, všichni museli naskákat do vody, do proudu. No a on se topil, tenhle kluk, no tak děda pro něj skočil.“

Jako vysloužilý voják učil pan Bělina svou vnučku Janu i staré vojenské písničky.

„Generál Radecký a vojanský pláně, na východě slunce vojnu započali, hop, hop, hop.“

Právě na tuto si vzpomněla malá Jana, když měla ve škole v šedesátých letech zazpívat nějakou vojenskou píseň. Udivená paní učitelka jí doporučila, aby si příště vybrala nějakou „zvučnější“ písničku z tehdejší doby.

Se svým dědečkem sdílí paní Jana i životní motto: Mít vždy čisté svědomí, nechtít pro nikoho nic zlého a umět pomoci potřebným. A být vytrvalý....

„Děda vždycky říkával: ‚Hele, když už vůbec nemůžeš, tak ještě furt člověk vydrží. Když prostě chce a potřebuje, vydrží víc než zvíře.‘ Já pochybuju, že třeba kdybych měla vydržet já, to co děda, tak bych určitě tady nebyla.“

